Lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle

Hallituksen esitysluonnos jätelain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamiseksi (HE 46/2022 vp)

Esityksessä muutettaisiin jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytyksiä. Velvollisuus hakea hyväksymistä jätehuoltorekisteriin kohdistettaisiin myös Suomen ulkopuolelle sijoittautuneisiin jätteen kuljettajiin ja välittäjiin, joiden toiminta ulottuu Suomeen. Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueelle sijoittautuneet jätteen kuljettajat, jotka on rekisteröity sijoittautumismaansa vastaavaan jätehuoltorekisteriin, hyväksyttäisiin vastavuoroisuuden perusteella. Kotimaisten jätteen kuljettajien hyväksymisen edellytyksenä olisi liikennelupa. Toiminnanharjoittajan, jonka toiminta ei edellytä liikennelupaa tai joka on sijoittautunut Euroopan talousalueen ulkopuolelle, olisi oltava luotettava. Kotimaisten toiminnanharjoittajien luotettavuus selvitettäisiin Harmaan talouden selvitysyksikön laatimien velvoitteidenhoitoselvitysten perusteella. Ehdotettujen muutosten tavoitteena olisi varmistaa mahdollisimman yhdenmukainen vaatimustaso eri toimijoilta ja torjua harmaata taloutta.

Lisäksi perustettaisiin kaksi uutta julkista tietopalvelua. Jätehuoltorekisteriä koskevassa tietopalvelussa julkaistaisiin jätteen kuljettajat ja välittäjät, joilla on oikeus harjoittaa ammattimaista jätteen kuljettamista tai välittämistä Suomessa. Tuottajarekisterin tiedoista perustettaisiin tietopalvelu, josta voisi tarkistaa tuottajarekisteriin hyväksytyt tuottajat ja tuottajayhteisöt sekä niiden jäsenet. Tietopalveluilla parannettaisiin tiedonsaantia rekistereihin hyväksytyistä toiminnanharjoittajista. Lisäksi perustettaisiin uusi rekisteri jätteiden siirtoasiakirjojen tiedoista. Rekisterillä pantaisiin osaltaan täytäntöön EU:n lainsäädännön vaatimuksia vaarallisen jätteen ja pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävän jätteen jäljitettävyydestä ja valvonnasta.

Ehdotettu laki jätelain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2022. Sen jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset ja julkiset tietopalvelut sekä laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamisesta tulisivat voimaan 1.1.2023.

Rakennusteollisuus RT painottaa, että lain voimaantulo erityisesti siirtoasiakirjarekisterin tiedonsiirron osalta ja tiedonsiirron vaadittu nopeus tulisi arvioida uudelleen.

<u>Uuden siirtoasiakirjarekisterin voimaantulon ajankohta tulisi siirtää vuoden vaihteeseen (1.1.2023)</u>

Rakennusalan näkökulmasta esitys tiedonsiirrosta uuteen siirtoasiakirjarekisteriin tulee voimaan todella nopeasti. Esimerkiksi INFRA ry:n 1600 jäsenyritystä ovat vasta valmistelemassa käyttöönottoa ja esityksen mukaan tiedonsiirto olisi otettava käyttöön jo 1.9. alkaen, joka tulee tämänhetkiseen vaiheeseen nähden liian nopeasti.

Merkittävä riski riittämättömästä valmistautumisajasta on, että viranomaiset ryhtyvät nopeastikin lain 133 §:ssä tarkoitettuihin laiminlyöntimaksun määräämistä koskeviin toimiin.

Esitetyllä lain voimaantulon muutoksella ei voida arvioida olevan vaikutuksia ympäristön näkökulmasta ja se mahdollistaisi mm rakennusalan yrityksille kohtuullisen valmistautumisajan.

Rakennusteollisuus RT ry Y-tunnus 0215303–5 puh. 09 12991
etunimi.sukunimi@rakennusteollisuus.fi www.rakennusteollisuus.fi PL 381 (Eteläranta 10) 00131 Helsinki

Viivytyksettömän tiedonsiirron määritelmää tulisi tarkentaa niin, että se tarkoittaa 5–7 arkipäivää.

Tiedot uuteen siirtoasiakirjarekisteriin tulee esityksen mukaan siirtää viivytyksettä. Perusteluiden mukaan viivytyksetön tarkoittaa muutamaa päivää. Rakennustoiminnassa jätteiden siirron yhteydessä joudutaan koodeja ja käsittelytapoja usein tarkastelemaan vastaanoton yhteydessä ja lopullisen tiedon tuottamiseen menee useita päiviä. Muutaman päivän siirtoaika johtaisi useisiin merkintöjen korjauttamisiin viranomaisilla.

Lisätietoja
Juha Laurila, johtaja
juha.laurila@rakennusteollisuus.fi 050 4123637
Rakennusteollisuus RT